

Strategier til udvikling af flydende læsning

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
**STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET**

Dette inspirationskatalog er målrettet dig som skolens læsevejleder, ordblindelærer eller dansklærer. Den primære elevmålgruppe er elever i 3.-4. klasse med lettere afkodnings- og stavevanskeligheder. Disse elever kaldes fokuselever.

Introduktion

Inspirationskataloget handler om, hvordan du kan tilrettelægge undervisning, der træner eleverne i at læse tekster flydende, med forståelse, samtidig med at de udvikler tillid til egne evner som læsere. Inspirationen til undervisningen er baseret på, at årgangsklasser opdeles, så fokuseleverne får undervisning på små hold to gange om ugen, en lektion før og en lektion efter klasseundervisningen. Kataloget giver inspiration til undervisning både på de små hold og i klassen.

Formål

Formålet med at arbejde med flydende læsning i din undervisning er at sikre, at elever i 3. og 4. klasse med lettere afkodnings- og stavevanskeligheder udvikler deres læsning, så de læser flydende og med forståelse.

Forskningskortlægningen viser, at der er gode resultater af undervisning med fokus på at støtte automatiseringen af læseprocessen, så læsningen (og stavningen) af ord flyder lettere og tager færre mentale ressourcer fra den indholdsmæssige bearbejdning.

En af de bedste måder at støtte automatiseringen af afkodningsfærdighed er højtlesning af tekster af passende sværhedsgrad med kvalificeret, korrigerende feedback til at læse svære ord i teksten. Undervisning med det fokus kan være hjælpsomt for elever med lettere afkodnings- og stavevanskeligheder. Højtlesning kan praktiseres på to måder – enten som kontinuerlig læsning, hvor eleverne læser fortløbende, eller ved at gentage højtlesningen af samme tekststykke op til tre gange.

Elever med lettere afkodnings- og stavevanskeligheder vil ofte være usikre i deres afkodning af ord i tekster. For andre elever forløber vejen til automatiseret afkodning hurtigt og problemfrit. Nedenstående figur illustrerer, hvordan udviklingen i afkodningsfærdighed er forbundet med elevens mulighed for at bruge mentale ressourcer på læseforståelse.

Figur 1. Stadier i udviklingen af afkodning og forbindelsen med læseforståelse

1. stadie	2. stadie	3. stadie
Eleven læser upræcist og har svært ved at afkode ordene. Eleven må på dette stadie bruge al sin opmærksomhed på at afkode de enkelte ord, og derfor kan eleven ikke samtidig fokusere på forståelsen af det læste.	Eleven læser præcist , men langsomt, og læsningen kræver stadig meget af elevens opmærksomhed. Forståelsen af det læste er derfor ofte stadig svag, selv om afkodningen er korrekt.	Elevens afkodning er automatiseret , så eleven kan afkode ordene uden at bruge opmærksomhed på dette. Derved frigøres der opmærksomhed, som eleven kan bruge på læseforståelsen.

Det er væsentligt, at du som lærer vurderer, i hvor høj grad den enkelte elev har en automatiseret afkodning, da det har betydning for, hvad undervisningen i flydende læsning skal have fokus på.

1. stadie: Elever med upræcis ordlæsning

For disse elever er det vigtigt, at undervisningen i flydende læsning fokuserer på, at eleverne lærer at læse korrekt, før de begynder at arbejde med at øge læsehastigheden. Samtidig er opmuntring og støtte til fritidslæsning afgørende for at styrke deres læsefærdigheder.

2. stadie: Elever med præcis men langsom ordlæsning

For disse elever må undervisningen fokusere på hastighed og automatisering i ordlæsning. Opmuntring og støtte til fritidslæsning er afgørende for udvikling af læsefærdigheder også for denne gruppe elever.

3. stadie: Elever med automatiseret ordlæsning

For eleverne på dette stadie kan undervisningen rette fokus mod udvikling af flydende læsning og læseforståelse. Eleverne skal fortsat opmuntres og støttes til fritidslæsning. Det er sandsynligt, at en del af de elever, der udviser tegn på lettere afkodningsvanskeligheder endnu ikke har nået dette tredje stadie, hvor deres ordafkodning er blevet automatiseret, men stadig har en relativ langsom (stadie 2) og eventuelt upræcis (stadie 1) afkodning, som begrænser deres læsefærdigheder.

Indhold i kataloget

Dette inspirationskatalog indeholder eksempler på didaktiske principper og valg af tekster, når du vil arbejde med flydende læsning. Kataloget handler om tilrettelæggelse af undervisning både i klassen og på mindre hold.

Fokus i undervisningen

For at understøtte elevernes udvikling af flydende læsning kan du arbejde med disse centrale elementer:

- **Højtlesning og udtryksfuld oplæsning.** Højtlesning er en vej til flydende læsning og kan både foregå som gentagen læsning eller kontinuert læsning. Ved gentagen læsning skal eleven læse den samme tekst op til tre gange.
- **Kvalificeret, korrigerende feedback.** Feedback gives fra læreren eller fra en læsemakker. Højtlesningen kan organiseres på mange måder for at opnå dette. For eksempel som en-til-en-oplæsning med en voksen, makkerlæsning eller læse-teater. Undersøgelser peger på, at det mest effektive er højtlesning med støtte fra en kvalificeret voksen, fordi kvaliteten i den korrigerende feedback er vigtig. Gør dig derfor overvejelser om, hvordan du kan skabe kvalitet i den støtte, eleverne får under højtlesning. Hvis du vil bruge en klassekammerat til at give den korrigerende feedback, så skal makkerparrene måske sammensættes, så mere sikre læsere er sammen

med usikre læsere.

- **Valg af tekster.** Det er vigtigt, at de tekster, eleverne læser, passer til deres læseniveau. Læsevejleder og lærer kan samarbejde om at finde tekster af passende sværhedsgrad og afprøve et udvalg af teksterne for at finde elevens læseniveau. Det kan for eksempel være ved brug af 5-fingerreglen og ved valget af tekster til læseteater (beskrives på side 15).

Didaktiske principper

Direkte undervisning i skriftens principper

Undervisningen fokuserer på at lære eleverne skriftens grundlæggende principper igennem lærerens direkte instruktion, der inkluderer specifikke strategier, praktiske øvelser og nemme huskeregler.

Stilladsering og modellering

Stilladsering indebærer trinvis instruktion, støtte og gentagelser, så eleverne gradvist opbygger viden, forståelse og erfaring med øvelser, aktiviteter og læsemåder. Gennem din modellering bliver en færdighed eller tankeproces demonstreret for eleverne med henblik på at guide dem i at lære og forstå det pågældende emne eller den pågældende færdighed.

Differentiering i tekstvalg og elevinddeling

Det er vigtigt, at du tilpasser undervisningen til elevernes behov. Det er muligt at differentiere i valget af tekster og i den måde grupper sættes sammen. Formålet er, at elever med forskellige færdighedsniveauer og interesser får passende udfordringer.

Konsolidering

Gentagelse i undervisningen er vigtig, så det stof, eleverne introduceres til og øver sig på, har mulighed for at blive konsolideret.

Transfer

Når I arbejder med flydende læsning, så kan det, at I som læsevejleder og dansklærer forbereder undervisningen på det lille hold og i klassen i fællesskab være en måde, hvorpå I kan sikre sammenhæng i opgaver, aktiviteter og metoder. Det understøtter, at elever, der modtager undervisning på det lille hold, oplever, at de bliver forberedt på undervisningen i klassen, og på den måde har større mulighed for at deltage i det faglige fællesskab.

Feedforward

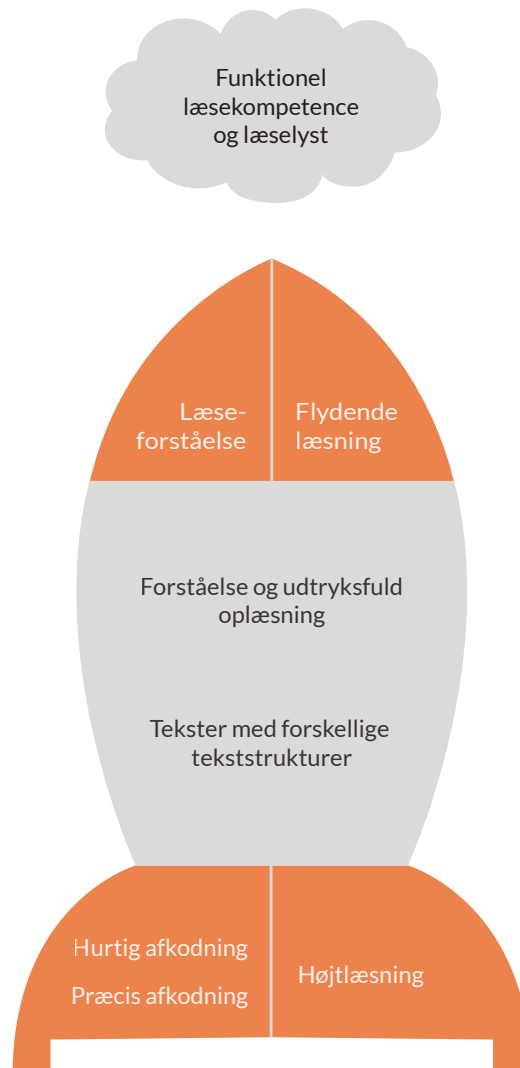
For at understøtte eleverne med lettere afkodnings- og stavefærdigheder er det vigtigt, at holdundervisningen ligger placeret, så den kan bruges som en introduktion til og træning af undervisningsindholdet i klassen. Elever, som har lette afkodnings- og stavemangfoldigheder, kan have brug for ekstra tid til at blive direkte undervist i strategier til sikker ordlæsning. Her kan undervisning på et lille hold være en støtte.

Synlig progression og feedback

Du kan synliggøre elevernes udvikling ved at vise klare mål og fremskridt gennem visuelle værktøjer som for eksempel plakater i klasserummet. Disse plakater kan vise trin, regler eller eksempler, der hjælper eleverne med at se deres udvikling og forstå, hvor de befinder sig i deres læringsproces. Det er på samme måde vigtigt, at eleverne kender formålet med aktiviteter og forløb. Se for eksempel måltavlerne i dette inspirationskatalog (figur 5 og 6).

For at synliggøre formålet med og sammenhængen mellem undervisningselementerne i et forløb, der fokuserer på udvikling af flydende læsning, kan du tage udgangspunkt i en illustration. Det har den fordel, at både underviseren på små hold og i klassen sammen med eleverne kan vende tilbage til samtaler om, hvordan konkrete aktiviteter passer med forløbets formål. For eksempel hvorfor det er væsentligt at arbejde med præcision før hastighed. "Læseraketten" i figur 2 er et eksempel til inspiration. Raketten illustrerer formålet og progressionen i undervisningens elementer i dette forløb om flydende læsning. Øverst i "Læseraketten" ses formålet med at øve sig i flydende læsning.

Figur 2. Læseraketten

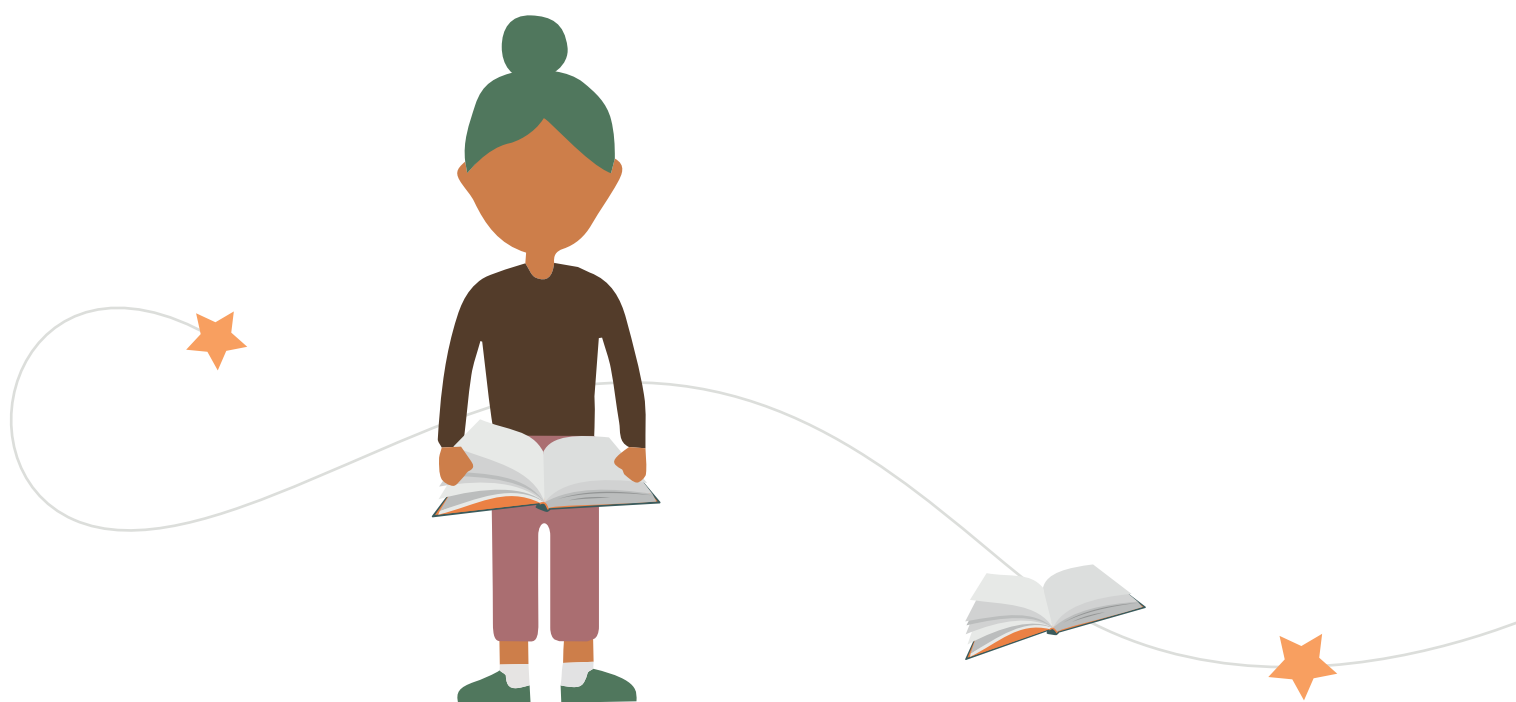
Nederst i raketten arbejder eleverne med deres afkodning, herunder præcision og hastighed (se Lydsporet), mens de også laver mange forskellige højtlesningsaktiviteter, herunder makkerlæsning, gentagen højtlesning, korlæsning, afsnitlæsning m.m. Herefter introduceres eleverne til forskellige teksttyper med forskellige tekststrukturer som for eksempel berettende, informerende eller instruerende tekster. Målet med flydende læsning er også, at eleverne skal kende til og kunne læse mange forskellige teksttyper.

I mødet med tekster læser eleverne ikke kun højt. De øver også oplæsning med fokus på en udtryksfuld oplæsning, som indeholder stemmens brug, lydstyrke og indlevelse. I tilfælde, hvor elever stadig er upræcise i deres afkodning, går de tilbage til det hjørne af raketten og anvender strategier herfra (se eksempler fra Lydsporet). Det samme gør sig gældende for højtlesning.

Når eleverne mestrer en udtryksfuld oplæsning med en god hastighed, oplever de at have en god læseforståelse og være flydende i deres læsning. Her befinder de sig i toppen af raketten. Det er for eksempel svært at fremføre et læseteater med en udtryksfuld oplæsning uden at have et godt ordkendskab med en præcis afkodning og med en god læsehastighed. Læseforståelse og flydende læsning er hinandens forudsætninger, og det er områder, som børn, unge og voksne kan træne hele livet. Herved opnås en større grad af læsekompetence og læselyst.

Inspiration til et 12-ugers forløb om flydende læsning

Herunder ses i overblik forslag til aktiviteter i et 12-ugers undervisningsforløb med indbygget progression i flydende læsning for henholdsvis hold og klasse. Længere nede kan du finde inspiration til de konkrete aktiviteter.

Overblik over indholdet

Figur 3: Visuelt overblik over 12-ugers undervisningsforløb

	Uge 1	Uge 2-3	Uge 4-6	Uge 7-12
Undervisning på små hold	Afkodningsstrategier	Afkodningsstrategier	Afkodningsstrategier Ordbank	Afkodningsstrategier Udvidelse af ordbank
Undervisning på både små hold og i klassen	Afdækning af læseniveau Introduktion til forløb og læseraket	Gentagen højtlesning med korrigerende feedback Udvælgelse af tekst	Gentagen højtlesning med korrigerende feedback, præcision, hastighed og ordkendskab Varieret tekstvalg	Højtlesning med og uden gentagelse, samt højtlesning med korrigerende feedback, præcision, hastighed og ordkendskab

Uge 1: Introduktion og afdækning

Forbered din undervisning og introducer eleverne til forløbet.

- Fremstil, print og laminér evt. Læseraketten (figur 2), 5-fingerreglen (figur 5) og progressionstavlen (figur 3).
- Forbered en mappe til hver elev til forløbets materialer.
- Find egnede bøger og tekster og lav gerne et system ud fra tekstkategorier, genrer og LIX-/LET-tal.
- Introducer eleverne til flydende læsning og til 5-fingerreglen.

Uge 2-3: Gentagen højtlesning og tekstvalg

Eleverne arbejder med *gentagen højtlesning*. Fokus er på at finde egnede tekster og begynde på gentagen højtlesning.

Vælg gerne tekster fra mange forskellige genrer. Du kan forsøge at skabe litterær nysgerrighed og læselyst gennem et bredt udvalg af tekstkategorier: Fiktion, fakta, gåder, sangtekster, vittigheder, tegneserier, talemåder, taler, boganmeldelser, digte, kogebøger, replikker til skuespil/læseteater samt tidsskrifter m.m.

Du kan også inddrage korte tekster som for eksempel digte, vittigheder, sange og interviews, så eleverne kan arbejde med prosodi, dialog og indlevelse.

Uge 4-6: Gentagen højtlesning med korrigerende feedback

Eleverne arbejder fortsat med gentagen højtlesning, men der lægges mere vægt på den korrigerende feedback fra makkerpar. Eleverne lærer at give kvalificeret feedback understøttet af læreren. Som lærer kan du modellere arbejdet. Forslag til konkrete måder at understøtte elevernes højtlesning i makkerpar finder du under "Inspiration til aktiviteter".

Uge 7-12: Gentagen højtlesning og læseteater

Når eleverne laver læseteater, er det vigtigt at have for øje, at en oplæsning i et læseteater kræver både læseforståelse og en flydende læsning.

Ved læseteater skal eleverne:

- fokusere på en god læseoplevelse for andre end sig selv.
- fokusere på henholdsvis præcision, hastighed og intonation.

Inspiration til aktiviteter i undervisningen

Herunder finder du inspiration til gentagen højtlesning, opdeling i makkerpar, valg af tekster, visualisering af mål og arbejdet med læseteater.

Gentagen højtlesning

Gentagen højtlesning kan for eksempel organiseres på denne måde (se også figur 4):

- Eleverne udvælger en passage fra deres valgfrie læsebog, som de har øvet mange gange, og som de gerne vil læse op for deres kammerater.
- Udover oplæsningen fortæller eleven ganske kort, hvad bogen handler om.
- Aftal hvad feedbacken skal handle om: Pause efter punktum, stemmeleje eller tonefald. I eksemplet herunder er der fokus på præcision i afkodningen og på at minde

eleven om at anvende lydaserede afkodningsstrategier (se også Lydsporet).

Figur 4: Organisering af gentagen højtlesning på små hold og i klassen

Små hold Samme skema kan anvendes i klassen, men i stedet for "Læs 50 ord", læser eleverne "50-200 ord" alt efter, hvor sikre afkodere de er.	
Læser	Makker
<p>1. læsning</p> <ul style="list-style-type: none">• Læs 50 ord på siden højt for din makker med almindeligt tempo.• Stop op: Når du kommer til et ord, du ikke lige kan læse, så stop op. Husk at bruge din viden om hvert bogstavs lyd eller rim til at læse ordet.	<p>1. læsning</p> <ul style="list-style-type: none">• Lyt til din makkers oplæsning og læs selv med i teksten. <p>Tempo. Hvis din makker læser for hurtigt til, at du kan følge med, så bed ham/hende om at sætte tempoet lidt ned.</p> <p>Læsefejl. Hvis du opdager, at din makker læser et ord forkert, så stop din makkers læsning, og hjælp din makker med at rette læsefejlen.</p> <p>Når din makker stopper op, så husk din makker på at bruge sin viden om hvert bogstavs lyd eller rim til at læse ordet. Hjælp med at læse ordet. Bed din makker læse sætningen med det svære ord igen. Gentag indtil ordet bliver læst præcist.</p>

2. læsning	2. læsning
Som 1. læsning <ul style="list-style-type: none"> • Hvad var let? • Hvad er stadig lidt svært? 	Som 1. læsning <ul style="list-style-type: none"> • Læg mærke til om noget går lettere end i 1. læsning. • Fortæl din makker, hvad du oplevede, der gik lettere.
3. læsning	3. læsning
Som 2. læsning	Som 2. læsning

Makkeren som støtte ved højt læsning

På det lille hold sættes eleverne sammen i makkerpar, der er på samme niveau. Det skyldes, at eleverne så kan læse tekster, som er passende for begge makkere. Det er dog vigtigt, at læreren på det lille hold, for eksempel læsevejlederen, kan følge med i læsningen, så fokuseleverne ikke alene får korrigerende feedback fra deres makkere, men også fra læsevejlederen.

I klassen kan det modsat give mening at have differentieret læsemakerniveau, da læreren ikke har den samme mulighed for at kvalificere den korrigerende feedback under højt læsningen. Elever med lette afkodnings- og stavevanskeligheder er derfor afhængige af, at makkeren faktisk har afkodningsfærdigheder til at hjælpe med de ord, der er svære. En måde at sammensætte eleverne på kan være denne:

- Klassens elever deles i to: En stærk læsegruppe og en mindre stærk læsegruppe.
- Herefter tager man den stærkeste læser fra den stærke gruppe og sætter sammen med den stærkeste læser fra den mindre stærke læsegruppe.

Afprøv også gerne andre modeller for feedback i klassen. Det kan være svært for makkeren at give feedback af høj kvalitet, altså feedback som faktisk understøtter fokuseleverne i at anvende de afkodningsstrategier, de lærer på små hold, i netop de ord, hvor denne strategi er meningsfuld. I kan for eksempel organisere noget af undervisningen i klassen, så fokuseleverne på skift får feedback fra en differentieret læsemakker og så fra en lærer. Det skaber mulighed for, at du som lærer kan stilladsere anvendelsen af afkodningsstrategier ved fokuselevernes højt læsning, og samtidig får du mulighed for at lytte til den enkelte elev med lettere afkodnings- og stavevanskeligheder.

Modellering af gentagen højtlesning

Herunder får du inspiration til at modellere gentagen højtlesning, når eleverne skal øve sig i makkerpar på at tage en rolle i gentagen højtlesning, enten som "læser" eller som "makker".

- Øvelsen starter med, at læreren modellerer læserrollen ved at læse side 2 eller 3 højt fra en elevtekst på et lavt læseniveau.
- Eleverne sidder i makkerpar ved siden af hinanden, mens de følger med i teksten, som læreren holder op foran holdet og læser i et langsomt tempo.
- Læreren stopper op ved enkelte ord og læser op lyd for lyd eller ved at læse i analogi til andres ords rim, for eksempel pil via bil.
- Læreren læser teksten igen – nu uden stop – og dermed hurtigere.
- Nu lader læreren en af de elever med det højeste læseniveau tage "læserrollen" for en ny side i samme bog og tager selv "makkerrollen".
- Læreren modellerer på den måde den anden rolle i gentagen læsning med korrigerende feedback. Læreren lægger stor vægt på at være opmuntrende.

Læreren forklarer: *når man øver sig på at blive en mere flydende læser, så kan det hjælpe, at man læser samme tekststykke mere end én gang. Man skal læse det tre gange, for så bliver ens læsning mere præcis og lidt hurtigere, særligt når man får hjælp af en makker.*

Valg af tekster

I arbejdet med flydende læsning er det vigtigt, at teksternes sværhedsgrad passer til de enkelte elevers læseniveau. Forberedelsen til undervisning i flydende læsning består derfor blandt andet i at vælge tekster, der matcher elevernes læseniveau og/eller interesse.

Du kan bruge vejledende LIX- og LET-tal til at vurdere, om tekster vil matche elevernes læseniveau. LIX-tallet er baseret på tekstens gennemsnitlige ordlængde og antallet af lange ord i forhold til antallet af sætninger, mens LET-tallet er et værktøj, der også evaluerer en tekst ud fra dens læsbarhed. LET-tallet tager hensyn til flere faktorer såsom ordlængde, sætningsstruktur, stavning og brugen af specialord.

Det er væsentligt, at du som lærer er opmærksom på, at der er mange andre faktorer, der har betydning for teksters tilgængelighed, især hvis eleven har afkodningsvanskeligheder. Det er for eksempel vigtigt, at der er sammenhæng mellem de afkodningsstrategier, eleven kan anvende, og læsestoffet, herunder at en del af ordene kan læses med afkodningsstrategierne.

Dette kan LIX- og LET-tallet ikke vejlede i. Derfor er det vigtigt, at eleverne læser højt fra en side i bogen og sammen med læreren vurderer, om bogen passer i sværhedsgrad.

Elever med afkodningsvanskeligheder vil have brug for tekster, der opfylder følgende kriterier:

- Ord, hvori alle bogstaver er kendt for eleverne.
- Ord med bogstav-lyd-forbindelser, som eleverne kender.
- En enkel sætningsopbygning, som ikke står i vejen for afkodningen.
- Mange gentagelser af ord og bogstavfølger.

Elever med en mere sikker afkodning vil have brug for tekster, der opfylder følgende kriterier:

- Forholdsvist korte tekster.
- Tekster med overvejende kendte ord.
- Velskrevne og ikke sprogligt komplekse tekster.
- Tekster med en fortælling, hvor det er nemt at følge handlingstråden.

5-fingerreglen

Til udvælgelse af tekster kan man bruge **5-fingerreglen**.

- Find en bog.
- Slå op på en tilfældig side (i bogens første tredjedel).
- Knyt hånden.
- Læs højt fra siden.
- Ræk nu en finger ud, hver gang du læser et svært ord.

Figur 5. 5-fingerreglen

			
0-1 ord	2-3 ord	4 ord	5 ord
Bogen er for let.	Bogen er tilpas svær/let.	Prøv bogen.	Bogen er for svær. Find en ny med et lavere Lix- eller Let-tal.

Visualisering af mål for eleverne

Et af de didaktiske principper er, at det er synligt for eleverne, hvilken progression der ligger i forløbet. Du kan opstille målene på måltavler, som kan hænges op i klassen. Herunder er der inspiration til at lave sådanne måltavler (se figur 6 og 7).

Figur 6: Måltavle til hold

Hvad skal jeg øve mig på (hold)?

Måltavle 1 Uge 1		Måltavle 2 Uge 2-3		Måltavle 3 Uge 4-6		Måltavle 4 Uge 7-12	
At læse korte ord som HUS sikkert.	At læse længere ord som KANIN sikkert.	At læse tekster på mit læseniveau højt sammen med en makker.	At læse længere ord som SKRÅLE sikkert.	At læse tekster på mit læseniveau højt sammen med en makker.	At læse ordene sikkert og hurtigt.	At læse ordene sikkert og hurtigt.	At bruge rimdelen, når jeg læser ord med svære vokaler.
At kende mit læseniveau.	At læse ordene sikkert.	At forstå de ord, jeg læser.	At læse ordene sikkert og hurtigt.	At forstå de ord, jeg læser.	At læse tekster på mit læseniveau højt sammen med en makker.	At læse tekster på mit læseniveau højt sammen med en makker.	At læse ordene sikkert og hurtigt.
			At læse svære ord i min ordbank sikkert.	At læse svære ord i min ordbank sikkert.	At forstå de ord, jeg læser.	At læse ordene sikkert og hurtigt.	At læse svære ord i min ordbank sikkert og hurtigt.
			At vælge og læse tekster på mit læseniveau.	At vælge og læse tekster på mit læseniveau.	At læse ordene sikkert og hurtigt.	At læse ordene sikkert og hurtigt.	At vælge og læse tekster på mit læseniveau.

Figur 7: Måltavle til klasse

Hvad skal jeg øve mig på (klasse)?

Måltavle 1 Uge 1	Måltavle 2 Uge 2-3	Måltavle 3 Uge 4-6	Måltavle 4 Uge 7-12
<p>At kende mit læseniveau.</p> <p>At forstå læseraket og måltavler, der bruges i forløb om at læse flydende.</p>	<p>At læse tekster på mit læseniveau højt sammen med en makker.</p> <p>At forstå de ord, jeg læser.</p> <p>At læse ordene sikkert og hurtigt.</p>	<p>At læse tekster på mit læseniveau højt sammen med en makker.</p> <p>At læse ordene sikkert og hurtigt.</p> <p>At forstå de ord, jeg læser.</p> <p>At læse flere typer af tekster på mit læseniveau.</p>	<p>At læse tekster på mit læseniveau højt sammen med en makker.</p> <p>At læse tekster og læseteater højt sammen med min gruppe.</p> <p>At læse ordene sikkert og hurtigt.</p> <p>At forstå de ord, jeg læser.</p> <p>At læse mange forskellige typer af tekster på mit læseniveau.</p>

Forslag til understøttelse af læseteater

Du kan starte arbejdet med læseteater ved at introducere en lille øvelse.

- Print replikkerne herunder, inddel eleverne i mindre grupper og giv hver gruppe alle replikkerne.
- Eleverne skiftes i gruppen til at læse replikkerne højt.
- Replikkerne skal læses med forskellige stemmevariationer og intonationer, sådan at der udtrykkes forskellige følelser og stemninger, for eksempel vrede, sorg, glæde, angst osv.

Der kom en soldat marcherende hen ad landevejen: én, to! én, to!

- Fyrtøjet

Jeg tror, jeg vil bede dig tage mig med ud i den vide verden, for her kan vi ikke blive!

- Hyrdinden og skorstensfejerens

Det kan jeg lide! Du kan da svare, og du kan tale og dig vil jeg have til mand!

- Klodshans

Lær eleverne at give feedback til hinanden. Du kan for eksempel lære dem at give feedback på disse områder:

Oplæsningens sikkerhed: *Var din kammerat god til at læse op uden fejl eller med små fejl?*

Hastighed: *Var din kammerat god til at læse op med en hastighed, der passer til sætningerne?*

Stemmens brug: *Var din kammerat god til at bruge sin stemme, så oplæsningen blev spændende at høre på?*

Evaluering

Det er vigtigt at være opmærksom på, at eleverne læser tekster af passende sværhedsgrad igennem hele forløbet. En mulighed er at lægge ugentlige øvelser ind, hvor eleverne læser højt for læreren eller læsevejlederen i deres læsebog, så I på den baggrund kan vurdere sværhedsgraden.

Eleverne kan også løbende vurdere sig selv i forhold til deres udvikling som flydende læsere. Her kan illustrationer som "Læseraketten" være en ramme. Har jeg for eksempel en god og tydelig udtale, når jeg læser højt? Læser jeg flere typer af tekster? Har jeg forståelsen med, når jeg læser? Er jeg præcis nok i min læsning, så jeg kan sætte hastigheden op?

Afslutningsvis må det at opnå flydende læsning ses som en proces og ikke som en enkeltstående aktivitet.

Kreditering

I udarbejdelsen af dette inspirationskatalog er der hentet inspiration i danske og udenlandske materialer, herunder "Leseflyt" fra Språkløyper og Flydende læsning i praksis (v. Brandt, 2019).

Referencer

- Brandt, G. (2019). Flydende læsning i praksis. Akademisk Forlag
- Børne- og Undervisningsministeriet (2019). Faghæftet for Dansk
- Elbro, C. (2021). Læsevanskeligheder. Gyldendal
- Elbro, C. (2006). Læsning og læseundervisning. Gyldendal
- Frost, J. (2016). Intensiv læseundervisning på mellemtrinnet. Dansk Psykologisk Forlag
- Frost, J. (2005). Læsemåleren. Gyldendal
- Juul, H., Gellert, A. S., Petersen, D. K. & Engmose, S. F. (2023). Undervisning af elever i 3. og 4. klasse med lettere adkøsnings- og stavevanskeligheder. Hvad kan anbefales? Center for Læseforskning, Københavns Universitet
- Klingenberg, J. E. (2011). Flydende læsning. Akademisk Forlag
- Reading Rockets (<https://www.readingrockets.org/topics/childrens-books/articles/selecting-books-your-child-finding-just-right-books>)

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
**STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET**

Materialerne er udarbejdet af et konsortium bestående af Professionshøjskolen Absalon, Professionshøjskolen UCN, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, Københavns Universitet og Styrelsen for Udvikling og Kvalitet.

Grafisk tilrettelæggelse af KreativGrafisk.